

Evropske volitve 2014

ZAVEZA ZA BOJ PROTI KORUPCIJI

Evropsko protikorupcijsko poročilo iz leta 2013 je pokazalo, da korupcija predstavlja velik problem v vseh 28 državah članicah Evropske unije in da so ukrepi za zavezitev tega pojava nujno potrebni.

V naslednjem mandatu evropskega parlamenta (2014–2019) se bom zavezal boj proti korupciji in spodbujanje transparentnosti, odgovornosti in integritete v institucijah EU ter izvajanju politik in sprejemanju zakonodaje.

Spodaj podpisani MARKO PAULIŠIČ,
kandidat-ka na listi Državljanske liste - ALDE,
se še posebej zavežujem, da bom sodeloval s civilno družbo in drugimi deležniki za izpolnitev teh ciljev:

1. upravljanje in sprejemanje zakonov institucij Evropske unije bosta postala globalna modela transparentnosti, odgovornosti in integritete in bosta predstavljala najvišje standarde. Zavežujem se za ohranjanje vsebine in duha kodeksa ravnanja predstavnikov evropskega parlamenta in obljubljam, da bom objavil t. i. 'zakonodajno sled', ki bo dodana vsakemu poročilu, za katero bom odgovoren v mojem mandatu;
2. Evropska unija bo spodbujala večjo integriteto in transparentnost v javni porabi. Zagotovila bo, da bodo vse informacije o EU porabi javnih sredstvih dostopne vsem prebivalcem in prijazne za uporabo, recimo s prilagajanjem načelom javnih podatkov (Open Data Principles). Pravila javnih naročil Evropske unije bodo upoštevala načela javnega poslovanja in uporabljala učinkovite metode ravnanja s konflikti interesov. To velja za porabo javnih sredstev Evropske unije in nacionalnih organov;
3. Evropska unija bo spodbujala pobude in zakonodajo, ki bodo zagotavljale učinkovito zaščito prijaviteljev (whistleblowerjem) v javnem, zasebnem in neprofitnem sektorju.

Kaj se bo zgodilo po podpisu zaveze?

S podpisom zaveze se strinjam, da lahko Transparency International Slovenija podpisano prisego objavi na svoji spletni strani. To prisego bodo podpisali kandidati po vsej Evropski uniji, Transparency International pa bo vse podpise dokumentirala. Ob morebitni izvolitvi kandidata bosta Transparency International Slovenija in Transparency International EU z na novo izvoljenim poslancem/ko organizirali sestanek, na katerem bomo predstavili načine za uresničevanje te zaveze ter poslancu/poslanki ponudili dodatna svetovanja.

v Ljubljani, dne 15.5.2014

Podpis: 

Dodatne obrazložitve

1. Institucije Evropske unije kot model transparentnosti, odgovornosti in integritete

Parlamenti so temelji demokracije. Za učinkovito delovanje parlamenta je ključno, da zastopa interese prebivalcev in da mu ti zaupajo. A vendar je pred kratkim javnomnenjska raziskava Eurobarometer pokazala, da 70 % prebivalcev Evropske unije meni, da v teh institucijah obstaja korupcija.¹ Leta 2011 je evropski parlament sprejel Kodeks ravnanja,² s katerim določa, kakšno ravnanje predstavnikov evropskega parlamenta je zakonito in sprejemljivo. Kodeks ravnanja predstavnikom prepoveduje lobiranje in od njih zahteva, da podrobno razkrijejo svoje finančne interese. Še vedno pa je mogoče najti šibkosti³, ki lahko omajajo zaupanje v evropske poslance.

Predstavniki evropskega parlamenta si morajo prizadevati za najboljšo možno integriteto in javnost⁴, vključujoč obdobje 'ohladitve' (cooling off period), prepoved opravljanja druge poklicne dejavnosti in stroge sankcije za kršitve kodeksa. Poleg tega bi morali poslanci prostovoljno objaviti t. i. 'zakonodajno sled'⁵ s celotnim opisom prispevka deležnikov o določenem delu zakonodaje.

2. Spodbujanje večje integritete in transparentnosti v javni porabi

Javna naročila so dolgo časa veljala za vladno aktivnost, ki je najbolj dovzetna za korupcijo in prevare. V številnih evropskih državah je visoka stopnja korupcije skupaj z velikimi vsotami (leta 2008 je bila vrednost vseh javnih naročil v EU ocenjena na 15 odstotkov, njenega BDP-ja (1.7 trilijona)) vodila k ogromni izgubi in hkrati imela velik učinek na zaupanje prebivalcev v njihove vlade in demokratični sistem. Čeprav so direktive EU dobro vpeljene v vladne zakonodaje vseh držav članic, še vedno obstaja potreba po večji transparentnosti in temeljitih preiskavah postopkov javnih naročil.

Predstavniki evropskega parlamenta morajo delovati v prid večjemu razkritju informacij in sodelovanju v javnih naročilih, kot je razloženo v načelih odprtega poslovanja⁶, tako v Evropski uniji kot na državni ravni. To vključuje obširno in kvalitetno objavo dokumentacije javnega naročila, tako da je dostopna vsem. Podpirati je treba prehod na elektronska javna naročila⁷. Posebna skrb je treba nameniti transparentnosti in učinkoviti uporabi evropskih javnih sredstev. Posebna izdaja analize javnega mnenja Eurobarometer o korupciji pravi, da 52 % evropskih prebivalcev ne verjame, da evropske institucije pomagajo pri zmanjševanju korupcije v Evropi. Predstavniki evropskega

¹ European Commission: Special Eurobarometer 397 – Corruption
(http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_397_en.pdf)

² European Parliament: Code of Conduct

(<http://www.europarl.europa.eu/aboutparliament/en/0060f4f133/Ethics-and-transparency.html>)

³ Transparency International: EU Integrity System Study

(http://www.transparencyinternational.eu/focus_areas/eu-integrity-study)

⁴ Transparencia Mexicana: 10 Principles of #Open Parliament

(http://www.transparency.org/files/content/event/2013_OpenParliament_EN.jpg)

⁵ Transparency International: Legislative Footprint

(http://www.transparency.org/files/content/corruptionqas/legislative_footprint.pdf)

⁶ Open Contracting Partnership: Open Contracting Global Principles

(http://www.open-contracting.org/global_principles)

⁷ Transparency International: Money, Politics, Power: Corruption Risks in Europe

(<http://www.transparency.org/enis/report>)

parlamenta morajo biti za zgled in zahtevati objavo informacij o evropskih sredstvih po načelih javnih podatkov, kot je razloženo ob primeru Listine javnih podatkov G8⁸.

3. Zagotovitev močne zaščite prijaviteljev

Ena večjih ovir v boju proti korupciji, prevaram in slabemu vodenju je neločljiva skrivna narava teh praks. Žvižgači zaradi ključne vloge pri razkrivanju koruptivnih in drugih nelegalnih in neetičnih dejanj na svoja pleča pogosto vzamejo veliko tveganje. Namen zakonodaj, ki urejajo zaščito prijaviteljev, je spodbujanje razkrivanja informacij, ki so v javnem interesu. To v praksi pomeni, da jih je treba zaščititi pred povračilnimi ukrepi ali pa nagraditi za njihova dejanja.

Le štiri države članice zagotavljajo učinkovito zaščito prijaviteljem.⁹ Evropska komisija bi morala, navezujoč se na že obstoječe rešitve evropskega parlamenta (recimo rešitev iz oktobra 2013¹⁰), premisliti o oddaji predloga zakona, ki bi ustvaril učinkovit in obširen program zaščite prijaviteljev v EU. Zakon bi imel temelj na dobri praksi, ki so jo razvili v svetu Evrope, Organizaciji za gospodarsko sodelovanje in razvoj ter organizaciji in v Transparency International. Program in sorodni zakoni Evropske unije bi morali upoštevati člene 11, 30 in 41 Listine o temeljnih pravicah, ki naslavljajo človekovo pravico izražanja, zaščito pred neutemeljeno odpustitvijo, učinkovite rešitve in pravično sojenje. Program in sorodni zakoni bi morali biti v uporabi za vse uslužbence javnega in zasebnega sektorja in hkrati vzpostaviti širok razpon varnih kanalov razkritja za prijaviteljev (vključno z anonimnimi razkritji). Vse institucije in vsi organi Evropske unije bi morali zagotoviti močne zaščitne mehanizme in podporo za svoje osebe in člane, skladno z njihovimi zakonodajnimi dolžnostmi. Zdaj ima ustrezne mehanizme sprejete le Evropska komisija.¹⁰

⁸ G8: G8 Open Data Charter and Technical Annex (<https://www.gov.uk/government/publications/open-data-charter/g8-open-data-charter-and-technical-annex>)

⁹ Whistleblowing in Europe: Legal Protections for Whistleblowers in the EU (http://www.transparency.org/whatwedo/pub/whistleblowing_in_europe_legal_protections_for_whistleblowers_in_the_eu)

¹⁰ Transparency International: EU Integrity System Study (http://www.transparencyninternational.eu/focus_areas/eu-integrity-study)

